

**Programul activității de audit
a Curții de Conturi pe anul 2013**

CUPRINS

- I. Introducere**
- II. Obiectivele Programului**
- III. Procesul de elaborare a Programului**
- IV. Activitățile de audit selectate spre realizare**
- V. Problemele-cheie supuse auditului**
- VI. Modalitatea de implementare a Programului**
- VII. Riscuri și modalități de gestionare**
- VIII. Monitorizare și raportare**

Anexa nr.1. Activitățile de audit ale Curții de Conturi pe anul 2013

I. Introducere

În activitatea Curții de Conturi planificarea activității de audit are un rol important. Prin acest proces Curtea se asigură că resursele financiare și umane disponibile vor fi utilizate cu maximă eficiență pentru a promova principiile bunei guvernări în gestionarea fondurilor publice, standardele înalte de management financiar, în vederea atingerii impactului dorit în activitatea de audit public extern. De asemenea, planificarea anuală a activității de audit contribuie la realizarea obiectivelor statuate prin Legea Curții de Conturi și în Planul de Dezvoltare Strategică pe anii 2011-2015.

În temeiul art.30 din Legea Curții de Conturi, Curtea **decide în mod autonom** asupra Programului său de activitate anual și multianual. Principiile cu caracter general luate în considerație la elaborarea Programului activității de audit a Curții de Conturi pe anul 2013 sînt: independența, imparțialitatea și obiectivitatea formulării propunerilor, potrivit cărora selectarea activităților de audit și a entităților nu a depins de interese externe, sau de orice alt tip de interese de grup, efectuîndu-se în mod imparțial.

Scopul elaborării Programului constă în eficientizarea activității de audit a Curții de Conturi prin managementul adecvat al resurselor umane, inclusiv creșterea eficienței prin valorificarea optimă a resurselor; stabilirea subiectelor și obiectelor auditurilor, perioadei de executare a acestora, întru asigurarea activității de audit extern pe principii cost-eficiență, efectuarea de audituri independente, credibile și transparente asupra formării și utilizării resurselor financiare ale bugetului public național și gestionării patrimoniului public.

II. Obiectivele Programului

Prin realizarea Programului activității de audit pe anul 2013 se urmărește:

- contribuirea la promovarea reformei managementului finanțelor publice;
- îmbunătățirea și dezvoltarea cadrului legislativ, politicilor ce țin de gestiunea fondurilor publice;
- evaluarea implementării politicilor fiscal-bugetare, orientate spre creșterea economică durabilă;
- evaluarea politicilor sectoriale, menite să asigure îmbunătățirea calității serviciilor publice;
- identificarea slăbiciunilor instituționale, precum și a disfuncționalităților sistemelor de administrare și control propriu, care afectează colectarea eficientă a veniturilor la bugetul public național;
- detectarea neregulilor care periclitizează asigurarea disciplinei financiare, echității și transparenței în gestionarea fondurilor publice;
- identificarea și evaluarea conformității procedurilor de achiziții de mărfuri, lucrări și servicii în condiții de economicitate, eficiență și eficacitate, în scopul optimizării cheltuielilor;

➤ contribuirea la perfecționarea procesului bugetar prin aplicarea noilor metode de management financiar, bazat pe programe și performanță, cu stabilirea unor indicatori de măsurare a acestora, prin corelarea mai precisă a cheltuielilor bugetare anuale cu cheltuielile prevăzute în CBTM;

➤ eficientizarea managementului datoriei publice prin asigurarea completitudinii, plenitudinii, corectitudinii ținerii evidenței și raportării acesteia, precum și prin securizarea informației computerizate;

➤ sporirea implementării și consolidării sistemului de control și audit intern în organele administrației publice abilitate cu gestionarea patrimoniului public;

➤ îmbunătățirea managementului financiar și control în domeniul investițiilor capitale, prin eficientizarea utilizării mijloacelor la componenta dată;

➤ îmbunătățirea managementului financiar–contabil.

III. Procesul de elaborare a Programului

Programul a fost elaborat în temeiul Regulamentului cu privire la elaborarea, modificarea și urmărirea realizării Programului activității de audit a Curții de Conturi, Ghidului cu privire la procesul de planificare strategică a auditurilor performanței, precum și prevederilor Programului multianual al activității de audit a Curții de Conturi.

La planificarea activităților de audit prevăzute în Program s-a ținut cont de următoarele criterii prioritare:

✓ **Criteriul legalității.** Programul anual al activității de audit se bazează pe mandatul legal al Curții de Conturi și include auditurile obligatorii prevăzute de Legea Curții de Conturi.

✓ **Criteriul semnificației și contextului.** Selectarea și includerea în Programul anual a auditurilor asupra unor domenii prioritare ale vieții social-economice, sensibile la riscuri, precum și care au rezonanță în societate și mass-media etc. De asemenea, la planificarea auditurilor s-a ținut cont de frecvența și gravitatea neregulilor și abaterilor constatate de Curtea de Conturi în cadrul auditurilor anterioare.

✓ **Criteriul auditării periodice.** Reieșind din faptul că Curtea de Conturi nu dispune de personal suficient pentru auditarea tuturor autorităților publice centrale și locale, în Program au fost incluse autoritățile neverificate în ultimii 2-3 ani.

✓ **Criteriul de consolidare instituțională.** În contextul consolidării capacităților de audit public extern și conformării la standardele internaționale și cele mai bune practici europene, în cadrul **Proiectului de Înfrățire (Twinning)**, s-a planificat inițierea unor audituri ale performanței, care urmează a fi realizate cu suportul și instruirea din partea consultanților externi.

✓ **Criteriul respectării angajamentelor internaționale.** Reieșind din angajamentele asumate față de organismele internaționale donatoare și din interesul sporit față de domeniile în care Guvernul promovează reforme susținute de Comisia Uniunii Europene și alți parteneri, Curtea de Conturi își propune

auditarea unor proiecte și programe în domeniile asistenței sociale, drumurilor, mediului, precum și dezvoltării regionale.

✓ **Criteriul oportunității.** La stabilirea perioadelor de efectuare a misiunilor de audit prevăzute în Program, s-a ținut cont, în mod obligatoriu, de prevederile art. 8 alin. (1) din Legea Curții de Conturi, conform căreia Curtea prezintă anual Parlamentului, în termenele stabilite, Raportul asupra administrării și întrebuințării resurselor financiare publice și patrimoniului public.

✓ **Criteriul continuității.** Programul activității de audit include atât misiunile de audit care au fost inițiate în anul precedent, inclusiv acțiuni noi ce urmează a fi realizate și raportate pe parcursul anului de referință, cât și acțiunile inițiate în anul de referință, dar care vor fi finalizate și raportate în anul următor.

Selectarea temelor și a entităților pasibile auditării s-a bazat pe studierea informațiilor privind:

➤ politicile, obiectivele și prioritățile guvernamentale prevăzute în Programul de activitate a Guvernului pe anii 2011-2014 „Integrare Europeană: Libertate, Democrație, Bunăstare”;

➤ principalii indicatori privind evoluția social-economică a Republicii Moldova;

➤ rezultatele monitoringului situației economico-financiare a întreprinderilor de stat și a societăților pe acțiuni cu cota majoritară a statului în capitalul social;

➤ veniturile, cheltuielile, programele care sînt părți componente ale bugetului de stat pe anul 2012;

➤ repartizarea alocațiilor pentru finanțarea investițiilor capitale pe beneficiari și obiective;

➤ cadrul bugetar pe termen mediu (2011-2013);

➤ rezultatele activității de analiză și monitorizare a executării hotărîrilor Curții de Conturi.

IV. Activitățile de audit selectate spre realizare

În contextul criteriilor menționate anterior, precum și al propunerilor parvenite de la conducătorii subdiviziunilor de audit, în anul 2013, Curtea de Conturi urmează să-și exercite atribuțiile și competențele legale de audit prin realizarea:

➤ auditurilor Rapoartelor Guvernului privind executarea în exercițiul bugetar expirat a: bugetului de stat; bugetului asigurărilor sociale de stat; fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală;

➤ auditului datoriei publice;

➤ auditurilor la AAPC și alte autorități ale statului;

➤ auditului formării și utilizării bugetelor unităților administrativ-teritoriale și gestionării patrimoniului public;

➤ auditurilor ce rezultă din Matricele de politici ale Guvernului și Acordul cu Banca Mondială;

➤ auditurilor la solicitarea fracțiunilor parlamentare;

- auditului administrării și gestionării patrimoniului public;
- auditurilor performanței;
- auditurilor TI;
- auditurilor tematice;
- auditurilor-pilot în cadrul proiectului Twinning.

Activitățile detaliate de implementare a Programului pe parcursul anului 2013 se reflectă în Anexa la prezentul Program.

V. Problemele-cheie supuse auditului

Problemele-cheie din cadrul fiecărui audit vor fi abordate conform prevederilor Standardelor de audit ale Curții de Conturi, manualelor de audit, precum și altor regulamente și metodologii aprobate de Curtea de Conturi, conforme celor mai bune practici în domeniu.

Ținându-se cont de practica de audit din ultimii ani, precum și reieșind din obligativitatea implementării controlului financiar public, activitatea de audit urmează a fi direcționată la:

- evaluarea implementării sistemului de management financiar și control în cadrul entităților auditate;

- problemele și abaterile de sistem constatate anterior de către Curtea de Conturi, inclusiv la:

- planificarea și administrarea veniturilor publice;
- planificarea și executarea cheltuielilor;
- evidența contabilă și raportarea financiară eronată;
- gestionarea patrimoniului public;
- efectuarea achizițiilor publice;
- alocarea și valorificarea mijloacelor destinate investițiilor și reparațiilor capitale;
- valorificarea fondurilor externe destinate unor proiecte de asistență tehnică, programe, strategii etc.

Auditurile anterioare au identificat probleme în administrarea și asigurarea integrității patrimoniului public atât la AAPC, AAPL, cât și la entitățile cu capital majoritar de stat/municipal din subordinea acestora, determinate de imperfecțiunea sistemului managerial. În acest sens, aportul auditului ar consta în stabilirea factorilor care influențează buna gestionare a patrimoniului public, cu identificarea rezervelor de îmbunătățire a managementului acestuia. O altă țintă a auditului ar fi evaluarea politicilor ce țin de stabilirea tarifelor pentru serviciile prestate.

În cadrul auditurilor tematice, TI și ale performanței este necesar ca echipele de audit să se concentreze asupra evaluării implementării de către AAPC a strategiilor, politicilor sectoriale în domeniul auditat, precum și problemelor semnificative existente.

VI. Modalitatea de implementare a Programului

Activitatea de audit reprezintă activitatea de bază a Curții de Conturi și este realizată de către auditori, care constituie factorul principal la implementarea Programului. În acest context, vor fi dezvoltate capacitățile personalului Curții, cu aplicarea procedurilor privind managementul resurselor umane. Concomitent, angajații vor participa la diferite activități de instruire, ateliere de lucru, seminare. În cadrul auditurilor-pilot, Curtea de Conturi va beneficia de consultanța și instruirea din partea experților străini.

Curtea de Conturi intenționează să implementeze Programul în modul următor:

- întru asigurarea transparenței în procesul decizional al Curții de Conturi, Programul, aprobat și publicat în modul stabilit de legislație, va fi plasat pe pagina web a instituției;
- entitățile supuse auditării vor primi din timp o notificare referitor la tema, scopul și perioada eventualului audit;
- pentru fiecare audit, Curtea de Conturi va desemna o echipă de audit, care își va desfășura activitățile la entitate în baza dispoziției-informație;
- după caz, Curtea de Conturi va apela, în modul stabilit, la asistența experților din alte instituții;
- în procesul auditării, echipele de audit vor aplica procedurile de efectuare a auditurilor stabilite de Curtea de Conturi prin actele normative interne;
- auditurile vor fi susținute de asistența juridică și metodologică (la solicitare);
- rezultatele auditurilor vor fi examinate în ședințele Plenului Curții de Conturi, cu publicarea lor în modul stabilit de legislație.

VII. Riscuri și modalități de gestionare

Pentru realizarea cu succes a misiunilor de audit planificate, Curtea de Conturi, la etapa de planificare, a identificat riscurile, care pot pune în pericol executarea deplină și oportună a Programului. Administrarea eficientă a riscurilor va duce la atenuarea acestora.

Tabelul ce urmează reprezintă riscurile identificate, precum și acțiunile propuse pentru minimalizarea și gestionarea lor.

Riscurile identificate	Acțiunile de atenuare /minimalizare
Fluctuația personalului instruit	Motivarea angajaților, inclusiv prin promovarea acestora în rezultatul evaluărilor
Angajarea personalului fără experiență	Instruiri și suport din partea șefilor de direcție, de echipă; instruirii desfășurate în cadrul CC cu noii angajați; includerea noilor angajați în componența echipelor cu experiență

Apariția în cadrul auditurilor a problemelor dificile sau contradictorii	Suport din partea persoanelor responsabile de efectuarea revizuirilor la fierbinte, inclusiv oferirea asistenței juridice și metodologice (la solicitare)
Solicitarea unor acțiuni de audit suplimentare de către Parlament și fracțiunile parlamentare	Reevaluarea capacităților de resurse umane implicate în activitatea de audit și, în caz de necesitate, redistribuirea acestora. Curtea de Conturi, după caz, va opera modificări în Programul vizat
Depășirea termenului stabilit pentru desfășurarea auditurilor	Planificarea, monitorizarea și raportarea permanentă de către șefii subdiviziunilor către conducerea Curții de Conturi privind situația creată și identificarea soluțiilor de depășire a acesteia
Cunoașterea insuficientă a procesului utilizării TI în cadrul activității de audit	Planificarea și desfășurarea unor instruirii la componenta dată
Rezultatele auditurilor din punctul de vedere al calității nu vor fi la nivelul scontat	Curtea de Conturi va optimiza procesul de selectare a echipelor de audit, prin includerea în acestea a personalului cu experiență și a tinerilor specialiști. Calitatea auditurilor va fi supervizată de către șefii de direcții la toate etapele de audit. Implementarea Cadrului calității activității de audit a Curții de Conturi

VIII. Monitorizare și raportare

Monitorizarea implementării Programului va fi realizată în mod permanent de către Direcția generală metodologie, planificare și analiză, care va întocmi semestrial o informație privind mersul realizării activităților de audit și o va prezenta Plenului Curții de Conturi.

Șefii Direcțiilor generale de audit vor raporta lunar despre mersul executării Programului în cadrul ședințelor de lucru, organizate de către Președintele Curții de Conturi.

Modificările în Program vor fi operate în conformitate cu procedura stabilită în Regulamentul cu privire la elaborarea, modificarea și urmărirea realizării Programului activității de audit a Curții de Conturi.